

Vi må ikke glemme, at dette ikke kun er Menneskenes Land, Kalaallit Nunaat; det er også Dyrenes Land.

– Uppik

UUMASUT PINIAKKAVUT

Uumasogatigiit assigiinngitsut 230-t, tassa miluumasut, aalisakkat aamma timmissat Kalaallit Nunaanni uumasuupput. Tamakkua ilaasa atorluakkatta pingaarnarpaat sumut killinnerat tabelimi matuma ataani takuneqarsinnaavoq.

DYRENESES LAND

DYRENE VI FANGER

Der lever 230 forskellige arter af pattedyr, fisk og fugle i Grønland. Vi udnytter omkring 40 af dem i fangst og fiskeri. Her ser du, hvordan det går med nogle af de vigtigste dyr, som vi udnytter. Der er blevet færre og færre fangstdyr samtidig med, at vi er blevet flere og flere mennesker.

“...når det gælder miljø og natur, er udviklingen gået så hurtigt, at hverken mennesker, natur eller lovgivning kan følge med. Det er på tide, at vi indser, at vi ikke længere er et lille fangerfolk, der (over)lever af at fange vores egen mad i naturen. Vi lever i et moderne samfund i en tid, hvor vi bliver nødt til at indrette os efter nye forhold: flere mennesker, klimaforandringer og ændrede fangstforhold, for bare at nævne nogle få ting.

Naja Habermann, naturvejleder i Ilulissat Kommune

“...avatangiisit pinngortitarlu eqqarsaatigalugit allangoriartorneq ima sukkatigaaq inuit, pinngortitaaq nammineq inatsiseqarnerluunniit malinnaasinaanatik. Piffissanngorpoq nassuerutigisariaqaleratsigu piniartuujunnarsimasugut ikittuunnaat pinngortitami nammineq pisamikkut imminnut napatittut. Ullumi inuuvugut inooqatigiinnut nutaalianut ilaasortaalluta pissutsinut nutaanut tulluarsartariaqalersut: inuit amerliartuinnarmata, silaannaq allangoriartormat piniarnikkullu atukkat allangoriartortut, ilaannangui taassagaanni.

Naja Habermann, Ilulissat Kommunianni pinngortitamut siunnersortit

NARHVAL

Biologernes viden

Kraftig tilbagegang i Vestgrønland. På 20 år er bestanden i visse områder halveret.

Biologernes anbefalinger

Fangst af højst 135 om året i Vestgrønland

Fangst

Ja, næsten 700 om året, hvoraf de 100 fanges i Østgrønland. I 2004-2005 en kvote på 300.

Resultat

Forsat tilbagegang, da kvoten stadig er for høj.

QILALUGAQ QERNERTAQ

Biologit ilisimasaat

Kitaani ikiliartupiloorput. Ukiut kingullit 20-t ingerlaneranni sinnerisap ilaani affaannangorsimapput.

Biologit inassutaat

Kitaani ukiumut amerlanerpaamik 135-t pisarinqartarsut.

Pisarinqartartut

Aap, ukiumut 700-ngajaat, taakkunanna Tunumi 100-t. 2004-05-imumt pisassiisutit 300-upput.

Inerpera

Suli ikiliartussapput pisassat suli amerlavalarmata.

ISBJØRN

Biologernes viden

Tilbagegang i Vestgrønland, men man ved endnu for lidt på grund af for få undersøgelser.

Biologernes anbefalinger

Sårbar art og fangsten i dag er formentlig for høj.

Fangst

Cirka 250 om året. Hjemmestret vil indføre en fangstkvote i 2005, selvom man ikke kender bestandens størrelse.

Resultat

Formentlig fortsat tilbagegang.

NANOQ

Biologit ilisimasaat

Kitaani takussaajunnaartuuarput, missuinerilli ikippallaarmata ilisimasaavut suli ilaannakuupput.

Biologit inassutaat

Qajassuuttariaqarpoq, ullunilu makkunani pisarinqartartut amerlavalarmata.

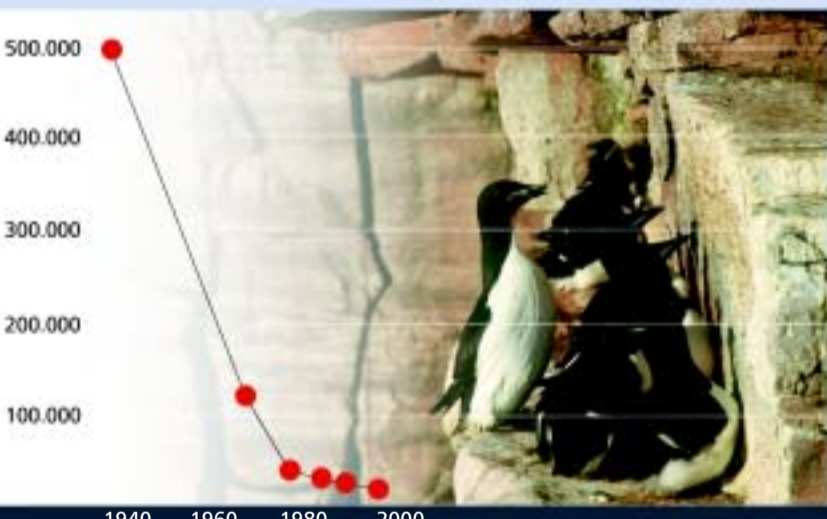
Pisarinqartartut

Ukiut 250-t missaanniipput.

Namminersormerullutik Oqatussat 2005-imi pisassat amerlanerpaaffissaat atulersinniarpaat nannut amerlasserpiiaat nalugaluarlugu.

Inerperissa

Ikiliartuqqissagunarpur.

Lomvier i frit fald. På mindre end 100 år er lomvierne gået voldsomt tilbage i Vestgrønland. Årsagen er både bifangst i fiskegarn samt for megen jagt. I dag forsøger man at beskytte fuglene om foråret så de kan få æg og unger i fred.

Appat ikiliartupiloorput. Ukiut 100-ngitsulluunniit Kitaani appat ikileriarjuussuimapput. Pissutaasut tassa qassutini napatittamerat piniaplunneqarnerallu. Timmissat ukiumi makkunani upernaakkut paarilluarnarparput eqqissilutik mannilorlullu pilaqqorsinnaqqullugit.

HVALROS

Biologernes viden

Kraftig tilbagegang i Vestgrønland. Nu mindre end 2.500 dyr ud af en bestand på måske 30.000 dyr for 100 år siden. De hvalrosser, der fanges her, er egentlig dyr som yngler i Canada. Bestanden i Østgrønland i vækst på grund af fredning og lav jagt.

Biologernes anbefalinger

Højst 50 om året i Vestgrønland.

Fangst

Ja, cirka 360 om året i Vestgrønland og 12-13 i Østgrønland.

Resultat

Forsat tilbagegang i Vestgrønland. Bestanden i Østgrønland stor-trives på grund af fredningen i mere end 50 år og den meget lave fangst omkring Ittoqqortoormit.

AAVEQ

Biologit ilisimasaat

Kitaani ikiliartupiloorput. Maana 2.500-nit ikinnerussaunavipput ukiut 100-t matuma siorna 30.000-iti missaanniisimagunalarulutik. Aarrit Kal.Nunaanni pisarinqartartut Canadamia pilaqqortarput. Tunumi aarrit amerliartortut eqqissimatitaallutillu piniagaavallaarullu.

Biologit inassutaat

Kitaani ukiumut 50-iti qaangernagit pisarinqartarsut.

Pisarinqartartut

Aap, Kitaani ukiumut 360-iti missaanni Tunumilu 12-13-iti.

Inerpera

Kitaani suli ikiliartuussasut. Tunumi ukiut 50-iti sinnerlugit eqqissimatitaareerlutik illoqqortoormiullu eqqaanni piniagaavallaannginnamik atugarissaqaat.

RENSDYR

Biologernes viden

Ny viden har resulteret i en opjustering af bestanden i 2000. Det vil sige, at der er langt flere, end man troede. Desuden er bestanden vokset. I dag måske mere end 170.000 rendyr i Vestgrønland. I Østgrønland uddøde rendyrene for ca. 100 år siden – formentlig på grund af klimaændringer.

Biologernes anbefalinger

For mange dyr i mange områder medfører, at planterne bliver spist og forsvinder. Skyd mange flere og helst hunner (simlerne), da de får ungerne.

Fangst

Fri jagt i næsten hele Vestgrønland. Totalt fanges ca. 15.000 rendyr om året.

Resultat

Forhåbentlig kommer bestanden ned, så dyrene ikke sulter.

TUTTUT

Biologit ilisimasaat

Ilisimasaat nutaat tunngavagalugit tututt amerlassaat 2000-imi nallersooqqinneqarput. Ilmagisamit amerlanerjussuupput. Sullu amerliartortut. Kitaani ullumikkut immaqa 170.000-nit amerlanerupput. Tututt Tunumi ukiut 100-t matuma siorna nungupput – silaannaap inuuffigiuminaallinera pissutaasimagunarluni.

Biologit inassutaat

Nunap ilaata tuttoqarqallaarnera pissutigalugu naasut ilaat nerineqarlutik takussaajunnaartalerput. Suli amerlanerusut pisarinqartariaqarput, pingaartumillu arnavissat, taaku pilaqqortuugamik.

Pisarinqartarsut

Kitaata annersaani killilersuineqqingilaq. Ukiumut 15.000-iti missaanni pisarinqartartut.

Inerpera

Ikilnissaat neriuarnarpoq nerissaarutinnnginnassagamik.

MOSKUSOKSE

Biologernes viden

Hele bestanden er på ca. 24.000 dyr og er de fleste steder i fortsat vækst.

Biologernes anbefalinger

Bestanden i vækst, så for at undgå "overbefolkning" skal der visse steder skydes flere.

Fangst

Op mod 1600 de sidste par år. Kvoten på næsten 2600 dyr er ikke blevet opbrugt.

Resultat

Forsat vækst de fleste steder.

UMIMMAK

Biologit ilisimasaat

Nuna tamakkerlugu katillutik 24.000-ittmissaanniipput nunalli ilaani sumiiffinni amerlanerumi amerliartortut.

Biologit inassutaat

Amerliartormata amerlagutissannngippata nunap ilaani pisat amerlanerusaqarput.

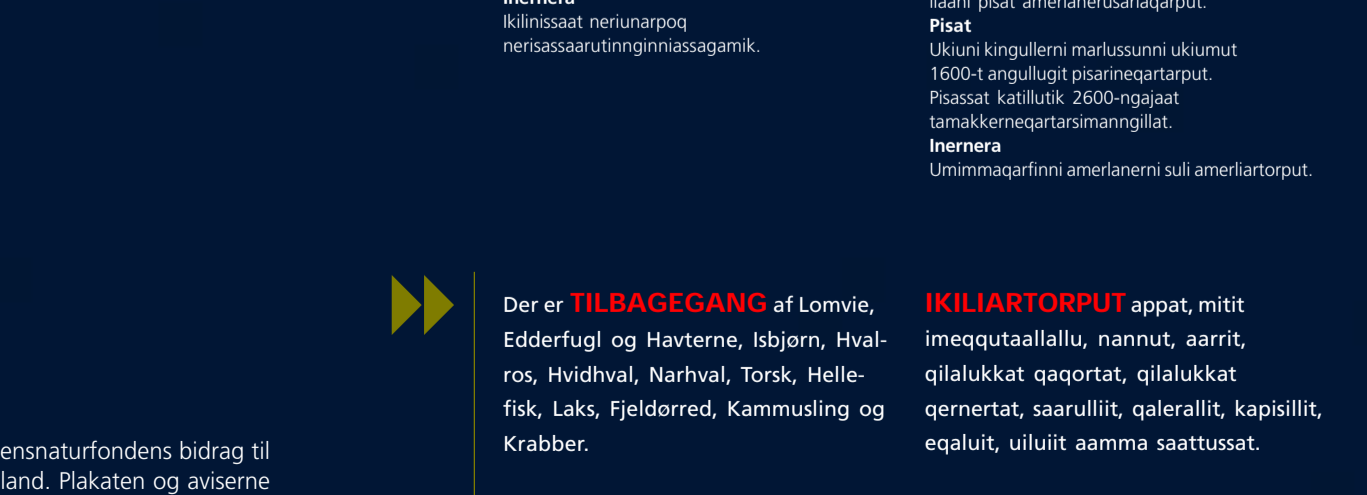
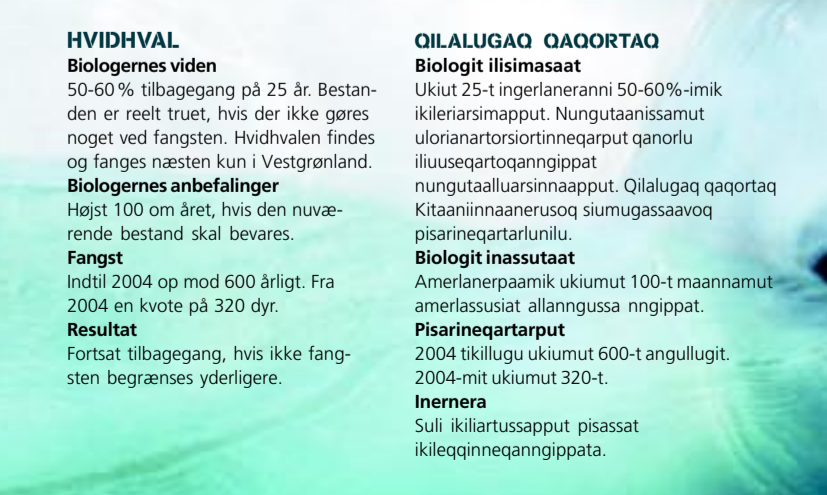
Pisat

Ukiuni kingullerini marlussunni ukiumut 1600-t angullugit pisarinqartartut.

Pisassat katillutik 2600-ngajaat tamakkerneqartarsimangillat.

Inerpera

Umimmaqarfinni amerlanerumi suli amerliartortut.

HVIDHVAL

Biologernes viden

50-60% tilbagegang på 25 år. Bestanden er reelt truet, hvis der ikke gøres noget ved fangsten. Hvidhvalen findes og fanges næsten kun i Vestgrønland.

Biologernes anbefalinger

Højst 100 om året, hvis den nuværende bestand skal bevares.

Fangst

Indtil 2004 og mod 600 årligt. Fra 2004 en kvote på 320 dyr.

Resultat

Forsat tilbagegang, hvis ikke fangsten begrænses yderligere.

QILALUGAQ QAQORTAQ

Biologit ilisimasaat

Ukiut 25-t ingerlaneranni 50-60%-imik ikileriarimapput. Nungutaanissamat ulorianartorsortimneqarput qanorlu iluuseqartarannippat nungutaalluassimapput. Qilalugaaq qaqortaaq Kitaaniinaanerisooq siumugassaavoq pisarinqartarlunilu.

Biologit inassutaat

Amerlanerpaamik ukiumut 100-t maannamut amerlassarisut allangussaa nngippat.

Pisarinqartartut

2004 tikillugu ukiumut 600-t angullugit. 2004-imit ukiumut 320-t.

Inerpera

Suli ikiliartussapput pisassat ikileqqinneqanngippata.

Denne plakat er sammen med en undervisningsavis WWF Verdensnaturfondens bidrag til oplysning af børn og unge om bæredygtighed og miljø i Grønland. Plakaten og avisene kan få ved henvendelse til Ilinnisiorfik eller WWF Verdensnaturfondens. Materialet kan også downloades som pdf-fil fra WWF Verdensnaturfondens hjemmeside www.wwf.dk

Plakati una WWF Verdensnaturfondip aviisiata ilagaa Kalaallit Nunaanni immiunut nappassinnaasumik avatangiisinillu paasisuussissinerumi ilaasinnaasoq. Plakati aviisillu Ilinnisiorfik imalt. WWF Verdensnaturfondi saaffigalugit pineqarsinnaapput. Downloaderneqarsinnaapput pdf-filittu WWF Verdensnaturfondip nittartagaanit www.wwf.dk

